

REFERAT Handicapråd d. 04-12-2025

Mødedato Torsdag d. 04. december 2025 kl. 11:00

Mødested Mødelokale Vaden

Mødedeltagere Dorte Højriis Thomsen (Afbud), Erik Sørensen, Inga Bredgaard, Jakob Lykke (A) (Afbud), Pia Nielsen, Preben Granhøj Nielsen, Torben Carlsen, Connie Kristensen, Sabrina Bech Bartholin (Løsgænger)

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Præsentationsrunde.....	5
Orientering om aftaleoversigt over hjælpemidler.....	7
Orientering om notat vedr. høring af udbudsmateriale på stomiprodukter.....	9
Orientering om magtanvendelser i Voksen Social i 2024.....	11
Samling af politikområder pr. 1. januar 2026.....	18
Punkter til kommende møder (Handicaprådet).....	22
Eventuelt.....	24

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

Beslutning

Godkendt

Punkt 2: Präsentationsrunde

Beslutning

Præsentationsrunde givet.

Suppleanterne deltog på mødet.

Kim Nissen var med som stedfortræder for Dorte Højriis Thomsen.

Resumé

Anja bliver ny sekretær for handicaprådet

Punkt 3: Orientering om aftaleoversigt over hjælpemidler

Bilag

Aftaleoversigt

Sagsfremstilling

Se bilag med aftaleoversigt

Sagens behandling i Handicaprådet

Tomt indhold

Beslutning

Det blev besluttet at listen fremadrettet skal opdateres med det nye forvaltningsnavn.

Punkt 4: Orientering om notat vedr. høring af udbudsmateriale på stomiprodukter

Bilag

Notat - Orienteringspunkt til Esbjerg Handicapråd 25.11.25 (002)

Sagsfremstilling

Se bilag med notat om høring

Sagens behandling i Handicaprådet

Tomt indhold

Beslutning

Orientering givet.

Handicaprådets høringssvar omkring todelt stomisystem indgår i udbudsmaterialet.

Punkt 5: Orientering om magtanvendelser i Voksen Social i 2024

EMN-25/0005706

Bilag

Orientering - magtanvendelser voksen social 2024

Resumé

I løbet af 2024 blev der registreret i alt 81 tilfælde af akut magtanvendelse på det specialiserede voksenområde i både interne og eksterne tilbud.

Alle tilfælde af magtanvendelse skal indberettes til forvaltningen og Socialtilsynet. Det er forvaltningen, der behandler alle magtanvendelserne.

I 2024 blev der bevilget 15 løsninger, som skal sikre, at borgerne kan få den nødvendige omsorg og/eller sikre, at de ikke er til fare for sig selv eller andre.

I denne sag orienteres Social & Arbejdsmarkedsudvalget om magtanvendelserne på Voksen Social området i 2024.

Udviklingskonsulent, Annette Bonde Bertelsen, deltager under punktet.

Sagsfremstilling

Baggrund og formål

Magtanvendelse over for voksne er et alvorligt indgreb i retten til selvbestemmelse og reguleres af servicelovens kapitel 24. Formålet med lovgivningen er, at:

- Styrke retssikkerheden for borgere med varigt nedsat psykisk funktionsevne
- Sikre, at alle borgere får nødvendig omsorg uanset kommunikationsevne eller funktionsnedsættelse
- Håndtere potentielt farlige situationer på en fagligt forsvarlig måde
- Begrænse brugen af magt gennem kompetenceudvikling og systematisk faglig refleksion.

Et centralt mål er at skabe trygge og værdige rammer for voksne, hvor magtanvendelse kun anvendes som absolut sidste udvej.

I henhold til serviceloven er det fastlagt, at magtanvendelse alene kan finde sted i situationer, hvor der er en nærliggende risiko for, at en borger vil udsætte sig selv eller andre for væsentlig personskade. Magtanvendelse kan i disse tilfælde ske ved at føre eller fastholde borgeren væk fra situationen. Dog kun når det er absolut nødvendigt ud fra en konkret vurdering af proportionalitet og nødvendighed. Dette sikrer, at borgerens retssikkerhed og integritet respekteres og beskyttes.

Ændringer i reglerne om magtanvendelse pr. 1. juli 2024 og pr. 1. januar 2025

Folketinget har vedtaget ændringer af reglerne om magtanvendelse i servicelovens kapitel 24. Ændringerne trådte i kraft henholdsvis den 1. juli 2024 og den 1. januar 2025. Disse ændringer har betydning for både praksis og registrering af magtanvendelser i kommunerne.

De væsentligste ændringer indebærer blandt andet:

- Aflåsning: Der kan søges om forhåndsgodkendelse til at aflåse skabe og skuffer, døre til fælleskøkkener m.v.
- Epilepsialarmer: Anvendelsen af epilepsialarmer betragtes ikke længere som magtanvendelse, men som et velfærdsteknologisk hjælpemiddel, der kan anvendes som led i den nødvendige omsorg og tryghedsskabende indsats.

Som følge af regelændringerne om epilepsialarmer ses der et markant fald i registreringen af brugen af forhåndsgodkendte velfærdsteknologiske hjælpemidler i 2024. Faldt skyldes ikke nødvendigvis en ændring i den faktiske anvendelse, men derimod at foranstaltningerne ikke længere kategoriseres som magtanvendelse og derfor ikke indgår i opgørelsen.

Magtanvendelser i 2024

Socialtilsynet gennemgår alle indberetninger om magtanvendelser hvert kvartal, og når de er på tilsyn. Forvaltningen har fast praksis for den faglige vurdering og opfølgning.

Målet er, at

- Fremme borgerens ret til selvbestemmelse
- Forebygge magtanvendelser
- Understøtte brugen af alternative løsninger og støtteforanstaltninger for at imødekomme borgerens behov

Tabel 1 nedenfor viser udviklingen i antallet af godkendte akutte fastholdelser fra 2020-2024. Akutte fastholdelser er magt i form af at føre eller fastholde en borger samt nødret og nødværge. I tallet for 2024 er nødret og nødværge talt med under "ikke godkendte", da det alene er politiet, der kan afgøre, om de er lovlige.

I 2024 blev der registreret i alt 37 magtanvendelser, som ikke er godkendt i henhold til serviceloven. Heraf havde seks magtanvendelser ingen hjemmel i lovgivningen og skulle være forebygget med alternative løsninger.

Eksempler herpå er: Ransagning af bolig i eksternt botilbud; Kortvarig fastholdelse af en borger i

forbindelse med bad; Medarbejder har spærret vej for borger, så denne ikke løb ud i køkkenet. I de seks tilfælde var borgerne ikke til fare for sig selv eller andre.

Tabel 1: Akutte fastholdelser fra 2020 til 2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Godkendte akutte fastholdelser (jf. Servicelovens §124c og d. Straffelovens §13 og §14 er talt med til og med 2023)	60	39	69	55	44
Ikke-godkendte akutte fastholdelser (fra 2024 er Straffelovens §13 og §14 talt med)	3	1	11	2	37
Indberetninger i alt	63	40	80	57	81

Fordelingen af magtanvendelser på afdelinger

I 2024 er der registreret magtanvendelser over for 34 borgere fordelt på 18 kommunale og fem eksterne afdelinger - se tabel 2 nedenfor.

Tabel 2: Oversigt over magtanvendelser fordelt på afdelinger og antal borgere

Afdeling	Antal magtanvendelser	Fordelt på antal afdelinger	Over for antal borgere
Specialcentret	5	4	5
Udviklingscenter Vest	29	9	15
Center for Sociale Indsatser	36	5	8
I alt i Voksen Social	70	18	28
Eksterne tilbud: Private og regionale	11	5	6
I alt	81	23	34

En enkelt afdeling i Center for Sociale Indsatser skiller sig ud med 32 magtanvendelser over for fire

borgere. Afdelingen har en målgruppe med komplekse psykiatriske og kognitive udfordringer. Den hyppige brug af magt skal ses i konteksten af borgernes støttebehov og medarbejdernes ansvar for sikkerhed og omsorg i akutte situationer. Dette billede bekræftes i Socialtilsyn Syds senest udmeldte tilsynsrapport, hvor det fremhæves, at personalet arbejder systematisk og fagligt forsvarligt med forebyggelse og håndtering af komplekse situationer.

Forhåndsgodkendelse til brug af beskyttelsesmidler, aflåsninger, sensorer og velfærdsteknologiske løsninger

For borgere med betydelige og varige psykiske funktionsnedsættelser, som ikke er i stand til at give informeret samtykke, kan der i særlige tilfælde anvendes beskyttelsesmidler, aflåsninger samt sensorer og andre former for velfærdsteknologi.

Formålet med disse tiltag er at støtte borgerens bevægelsesfrihed, omsorg, tryghed, værdighed og sikkerhed - og ikke at begrænse unødigt. I henhold til servicelovens §§ 125, 128, 128 a-h samt §§ 136 og 136 c-d har kommunens tilbud mulighed for at ansøge om forhåndsgodkendelse til anvendelse af disse løsninger. Ansøgningen sker i tæt dialog med borgeren, pårørende og eventuelt værge og skal altid tage udgangspunkt i borgerens individuelle behov og rettigheder. Der kan desuden søges om kortvarig fastholdelse i forbindelse med personlig pleje, for eksempel ved sårskift eller bleskift, når det er nødvendigt for at kunne gennemføre indsatsen på en værdig og omsorgsfuld måde.

Forhåndsgodkendelser i 2024

Der er i 2024 bevilget 15 forhåndsgodkendelser, som beskrevet ovenfor, til borgere med varige og betydelige psykiske funktionsnedsættelser.

Indsatser

Forvaltningen har igennem de seneste år haft fokus på at styrke medarbejdernes faglige viden om magtanvendelse og forebyggende pædagogik. Dette er integreret som en central del af introduktionen for nye medarbejdere og suppleres løbende med faglig opkvalificering. Der anvendes evidensbaserede metoder såsom neuropædagogik, low arousal-tilgang (ro givende pædagogisk tilgang) og nænsom nødværge.

Der arbejdes systematisk med at styrke borgerens egne mestringsstrategier, særligt for borgere med selvskadende adfærd, for at mindske risikoen for akutte og potentielt farlige situationer.

I 2024 har der været særligt fokus på at tydeliggøre vagternes rolle og beføjelser. Vagter må ikke anvende magt efter serviceloven. De har dog - som alle andre - ret til at handle efter straffelovens bestemmelser om nødret og nødvæge, for eksempel i situationer med overhængende fare

Organisatorisk opfølgning

For at sikre gennemsigtighed og kvalitetssikring skal afdelingerne orientere Socialtilsyn Syd om

akutte og forhåndsgodkendte magtanvendelser. Dette skridt understreger nødvendigheden af tæt opfølgning og løbende vurdering af, hvordan de akutte og forhåndsgodkendte indgreb bidrager til borgernes trivsel og samtidig respekterer deres rettigheder og værdighed.

Magtanvendelser drøftes systematisk på personalemøder med henblik på faglig sparring, vidensdeling og løbende læring og kvalitetssikring.

Der er ligeledes fokus på medarbejdernes arbejdsmiljø, hvor tryghed og trivsel prioriteres højt. Den samlede indsats understreger ambitionen om at skabe et socialt område, hvor både borgeres og medarbejderes behov varetages med høj faglig kvalitet og ansvarlighed.

Lovgrundlag, planer mv.

Alle fysiske indgreb i selvbestemmelsen skal indberettes i henhold til retssikkerhedslovens § 15 og § 16 samt serviceloven (kapitel 24).

Kommunen er forpligtet til at føre tilsyn og sikre, at praksis er lovmedholdelig og fagligt forsvarligt.

Kompetencer

Social & Arbejdsmarkedsudvalget > Økonomiudvalget > Byrådet

Indstilling

Direktøren for Fritid Sundhed & Omsorg, Voksen Social indstiller til Social & Arbejdsmarkedsudvalget, at det indstilles til Byrådet, at

1. Byrådet orienteres om magtanvendelser og andre indgreb i retten til selvbestemmelse på Voksen Socialområdet i 2024
2. Sagen sendes til orientering i Handicaprådet

Beslutning

Grundet misforståelse var Annette B Bertelsen ikke blevet inviteret. Punktet kommer med på næste møde eller på første møde i 2026.

Ny beslutning

Orientering givet

Beslutningshistorik

Beslutning Social & Arbejdsmarkedsudvalget 16.09.2025 Punkt 2

Indstillinger godkendt.

Deltog virtuelt: Rasmus Rasmussen

Afbud: Tommy Noer

Beslutning Økonomiudvalget 22.09.2025 Punkt 5

1. Orientering givet
2. Godkendt.

Beslutning Byrådet 06.10.2025 Punkt 15

- 1. Orientering givet**
- 2. Godkendt.**

Nini Oken (A) deltog som stedfortræder for Jakob Lykke (A)

Simon D. Verner (F) deltog som stedfortræder for Diana Mose Olsen (F)

Punkt 6: Samling af politikområder pr. 1. januar 2026

EMN-25/0006966

Bilag

Høring i Handicaprådet

Handicaprådets høringssvar vedrørende omstrukturering af beskæftigelses- og handicapområdet 09. 12. 25

Resumé

For at skabe øget gennemsigtighed i den økonomiske rapportering foreslås det, at politikområderne "Arbejdsmarked" og "Sociale Ydelser" lægges sammen. Områderne har hidtil været adskilte, men på grund af kontanthjælpsreformen og den kommende beskæftigelsesreform giver det bedre mening af samle de to områder.

Sagsfremstilling

Social & Arbejdsmarkedsudvalgets opgaveportefølje er i dag opdelt i fire politikområder. De fire politikområder, er:

- Sociale Ydelser
- Arbejdsmarked
- Voksen
- Familie

Som alle består af et rammebelagt og et ikke-rammebelagt budget.

I forbindelse med den nye kontanthjælpsreform der trådte i kraft den 1. juli 2025 og den kommende beskæftigelsesreform som implementeres løbende fra 2026 og frem, vil det skabe et bedre styringsoverblik at samle de to politikområder "Arbejdsmarked" og "Sociale Ydelser" til et nyt og samlet politikområde, under navnet "Beskæftigelse". Der er fremover endnu mere behov for, at der er sammenhæng i opgaveløsningen, herunder bevilling og udbetaling af ydelser.

Det vil samtidig sikre, at den del af politikområde "Voksen" som i dag administreres af Borgerservice omhandlende Servicelovens ydelser - eksempelvis støtte til køb af handicapbiler, handicapkørsel, individuel befordring, døvblindeordning samt ledsagerordning - ligeledes placeres ind i det samlede politikområde "Beskæftigelse", da politikområde Voksen overflyttes til andet politisk udvalg.

Ifølge Kasse- og regnskabsregulativet meddeler Byrådet en nettodriftsbevilling pr. fagudvalg.

Nettodriftsbevillingen er opdelt i:

- Rammebelagte
- Ikke rammebelagte
- Hvile i sig selv områder

Der må ikke flyttes midler mellem rammebelagte, ikke rammebelagte og hvile i sig selv områder uden Byrådets accept.

Et politikområde er defineret som en sammenhængende opgaveportefølje, som kan være opdelt i

rammebelagte og ikke rammebelagte områder. Social & Arbejdsmarkedsudvalgets nettobevilling består i dag af fire politikområder:

- Sociale Ydelser
- Arbejdsmarked
- Voksen
- Familie

Udvalget kan omplacere midler indenfor egne områder

Med de foreslåede ændringer, vil det kommende Familie & Beskæftigelsesudvalgs nettobevilling fremover bestå af to politikområder:

- Familie
- Beskæftigelse

Det nye og samlede politikområde Beskæftigelse vil i 2026 indeholde et nettobudget på 2.483,8 mio. kr. fordelt med 44,9 mio. kr. på det rammebelagte område og 2.438,9 mio. kr. på det ikke rammebelagte område. De foreslåede ændringer af politikområder har ingen økonomiske konsekvenser.

Politikområderne "Sociale Ydelser" og "Arbejdsmarked", samt andel af politikområde "Voksen" kan sammenlægges, da de opfylder Kasse- og regnskabsregulativets krav om at være sammenhængende opgaveporteføljer.

Lovgrundlag, planer mv.

Kasse- og Regnskabsregulativet

Kompetencer

Social & Arbejdsmarkedsudvalget > Økonomiudvalget > Byrådet

Indstilling

Direktøren for Borger & Arbejdsmarked indstiller til Social & Arbejdsmarkedsudvalget, at det indstilles til Byrådet, at

- Byrådet godkender, at de nuværende politikområder "Sociale Ydelser" og "Arbejdsmarked" samles i et nyt politikområde "Beskæftigelse" pr. 1. januar 2026

Beslutning

Udsat.

Sagen sendes i høring i Handicaprådet.

Ny beslutning

Der er udarbejdet hørings svar til Social & Arbejdsmarkedsudvalget.

Beslutningshistorik

Beslutning Social & Arbejdsmarkedsudvalget 02.12.2025 Punkt 5

Udsat.

Sagen sendes i høring i Handicaprådet.

Punkt 7: Punkter til kommende møder (Handicaprådet)

Bilag

Handicaprådet - Punkter til kommende møder (til referat)

Beslutning

Punkter til kommende møder blev drøftet. Oversigt er vedhæftet.

Punkt 8: Eventuell

Resumé

Evt.

Kompetencer

-

Indstilling

-

Beslutning

Intet